

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Efrosinia Sturza,
reprezentată de avocata Tatiana Guțu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Efrosinia Sturza împotriva Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului
Locativ nr.7 și Întreprinderea Municipală „Infocom”, intervenient accesoriu
Societatea pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău”, privind anularea sumelor indicate
ca datorii la serviciile comunale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2ra-199/24
NR. PIGD 2-21024668-01-2ra-15022024)*

Recursul este vădit neîntemeiat în temeiul art. 433 alin. (1) lit. f) din Codul de
procedură civilă.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de
casare a ei.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. M. Alexei
Curtea de Apel Chișinău, N. Budăi, Iu. Cotruță, I. Țurcan

19 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Efrosinia Sturza, reprezentată de avocata Tatiana Guțu

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 16 februarie 2021, Efrosinia Sturza a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr.7 și Întreprinderii Municipale „Infocom”, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău”, privind anularea sumelor indicate ca datorii la serviciile comunale și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii a indicat că, este proprietara apartamentului nr. **** amplasat pe bd. ****, ****, mun. ****. O perioadă îndelungată de timp, facturile eliberate pe apartament pentru serviciile comunale conțin anumite sume cu titlu de datorii. Pentru a soluționa problema dată, s-a adresat în repetate rânduri către Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.7 și Întreprinderea Municipală „Infocom”, atât verbal, cât și în scris, cu solicitarea de a radia aceste sume, ca fiind ilegale și prescise, însă aceste cereri au rămas nesoluționate.

3. La 06 martie 2020, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.7 a întocmit prescripție, conform căreia s-a invocat că Efrosinia Sturza a acumulat datorii la apă potabilă și servicii de canalizare în sumă de 17 692,75 de lei și și totodată s-a solicitat să fie achitată datoria în termen de 5 zile de la data primirii acesteia.

4. Ulterior, conform ordinului de încasare a numerarului nr. **** din luna octombrie 2020, pentru serviciile comunale, eliberat de Întreprinderea Municipală „Infocom” pe numele Efrosiniei Rusu/Sturza pentru apartamentul nr. **** amplasat pe ****, ****, mun. Chișinău, se atestă datorie la rubrica „încălzire („AC”)” în sumă de 17 596,54 de lei.

5. De asemenea, conform ordinului de încasare a numerarului nr. **** din luna octombrie 2020 pentru serviciile comunale, eliberat de Întreprinderea Municipală „Infocom” pe numele Efrosiniei Rusu/Sturza pentru apartamentul nr.7 amplasat pe bd. ****, ****, mun. ****, se atestă „datorie” la rubrica „energie electrică scară” în sumă de 117,75 de lei și „deservire echipament tehnic” în sumă de 1691,67 de lei.

6. Nefiind de acord cu aceste datorii, la 03 decembrie 2020, a înaintat pârâților cerere prealabilă, solicitând radierea datoriilor indicate în ordinele de încasare, cât și probarea, prin facturi, a consumului energiei electrice pentru iluminarea scării blocului pentru perioada pentru care s-a calculat „datoria”. Cu referire la deservirea echipamentului tehnic, a solicitat să fie prezentate înscrisurile ce confirmă efectuarea lucrărilor de întreținere și deservire a echipamentului tehnic în blocul locativ enunțat, pe parcursul perioadei pentru care

se solicită datoria și că Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.7 a suportat aceste cheltuieli.

7. Prin răspunsul nr. 3013 din 14 decembrie 2020, Întreprinderea Municipală „Infocom” a menționat că datoriile indicate de reclamantă sunt formate din perioadele anterioare, adică până în anul 2012. De aceea, nu are dreptul să efectueze recalculări/modificări în calcule în baza cererilor locatarilor, ci doar în baza documentelor prezentate de la Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.7, fiindcă problema abordată ține de competența gestionarului fondului locativ.

8. Prin răspunsul nr.07/114 din 21 decembrie 2020 al Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr.7, reclamanta a fost informată că, deși a intervenit termenul de prescripție se refuză în radierea datoriilor menționate din facturile curente. Însă, pârâțul nu a anexat la răspunsul expediat reclamantei înscrisurile solicitate de Efrosinia Sturza.

9. La 27 ianuarie 2021, Societatea pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău”, prin intermediul PFB Legal Consulting, a expediat în adresa Eufrosinei Sturza reclamație, prin care a solicitat executarea obligațiilor contractuale și anume achitarea unei datorii în sumă de 18 227,27 de lei. Însă, la cererea prealabilă nu a fost anexată factura, nu s-a specificat contractul în baza căruia reclamanta și-a asumat anumite obligații și nu s-a concretizat datoria la apa potabilă și canalizare sau agentul termic.

10. Reclamanta a solicitat anularea sumelor indicate ca „datorii” la apartamentul nr. **** amplasat pe bd. **** **, mun. ****, în sumă totală de 19 405,96 de lei conform ordinelor de încasare a numerarului din luna octombrie 2020 (17 596,54 lei pentru „încălzire” A.C., 117,75 de lei pentru „energie electrică scară”, 1 691,67 de lei pentru „deservire echipament tehnic”), obligarea Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr.7 și Întreprinderii Municipale „Infocom” să excludă aceste sume din facturile de plată a serviciilor comunale ulterioare și compensarea cheltuielilor de judecată și anume taxa de stat în mărime de 150 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4 000 de lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

11. Prin hotărârea din 15 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Eufrosinia Sturza.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

12. La 15 august 2022, Efrosinia Sturza, reprezentată de avocata Tatiana Guțu, a declarat apel împotriva hotărârii din 15 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată și încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru examinarea cauzei de apel.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

13. Prin decizia din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Efrosinia Sturza, reprezentată de avocata Tatiana Guțu, și s-a menținut hotărârea din 15 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

14. În consolidarea soluției adoptate, Curtea de Apel Chișinău a reținut că Efrosinia Sturza, în calitate de locatar al apartamentului nr. **** amplasat pe bd. ****, ****, mun. ****, avea obligația legală de a achita serviciile comunale în cuantumul stabilit de cadrul normativ pertinent în conformitate cu facturile de plată primite.

15. Instanța de apel a notat că recunoașterea este tacită atunci când ea trebuie să rezulte fără echivoc din manifestări care să ateste existența dreptului celui împotriva căruia curge prescripția. La caz, achitarea parțială a datoriei constituie act de recunoaștere tacită a acesteia.

16. Curtea de Apel Chișinău a apreciat critic argumentul reclamantei/ apelantei precum că suma datoriei de 19 405,96 de lei ar fi una prescrisă și la caz ar fi necesar excluderea acesteia din facturile de plată, deoarece cursul prescripției extinctive a fost întrerupt prin săvârșirea de către Efrosinia Sturza a acțiunilor din care rezultă că ea recunoaște datoria la serviciile comunale, iar după întreruperea cursului prescripției extinctive a început a curge un nou termen, astfel că, la caz, temei legal de aplicare a tardivității nu este. De altfel, termenul de prescripție a fost întrerupt și din momentul solicitării de către Efrosinia Sturza a excluderii datoriei formate din facturile de plată, care la fel se califică ca fiind o acțiune tacită de recunoaștere a datoriei.

17. Totodată, instanța de apel a respins ca fiind declarative și argumentele apelantei precum că nu s-a făcut dovada folosinței și consumului real al serviciilor comunale, bazându-se exclusiv pe datele din contul personal prezentat de Întreprinderea Municipală „Infocom” care nu conține date reale cu privire la un presupus consum, or, în caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală în lipsa contractelor încheiate cu consumatorii (proprietarii, chiriașii și locatarii apartamentelor, caselor individuale de locuit, încăperilor locative în cămine și încăperilor ne locative), aceștia din urmă sunt obligați să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, iar în caz de dezacord cu acestea sunt în drept să le conteste în modul stabilit de lege.

18. Această concluzie rezultă din prevederile art. 25 alin. (5) din Legea nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002, potrivit căruia agenții economici care furnizează/prestează servicii de gospodărie comunală fără contracte cu consumatorii, în caz de neachitare a sumelor datorate, pot acționa conform prevederilor alin.(2)–(4).

19. La rândul său, alin.(2)–(4) din art. 25 din Legea nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002 prevăd acțiunile ce pot fi întreprinse de către operator în privința consumatorilor care nu achită serviciile prestate, inclusiv acționarea în judecată.

20. Prin urmare, în caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, indiferent de faptul a fost sau nu încheiat contract în acest sens, consumatorii urmează să achite serviciile prestate, or, lipsa unui contract scris nu scutește consumatorul de obligația de a achita serviciul prestat.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

21. La 15 februarie 2024, Efrosinia Sturza, reprezentată de avocata Tatiana Guțu, a depus recurs împotriva deciziei din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii din 15 iulie 2022, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral. Totodată a solicitat încasarea din contul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr.7, în beneficiul Efrosiniei Sturza cheltuielile de judecată suportate pentru examinarea cauzei în fond, apel și recurs în mărime de 9635 de lei.

SOLICITAREA RECURENTULUI

22. În motivarea recursului a invocat că, sub aspect procedural decizia instanței de apel este ilegală, fiindcă dispozitivul acesteia pronunțat în ședință publică este contrar dispozitivului deciziei motivate expediate părților în proces, fiind indicat în acesta că decizia instanței de apel este definitivă și irevocabilă.

23. La acest aspect, a menționat că cauza a fost examinată în procedură generală atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, adică în ședință publică cu prezența părților, iar în încheierile și hotărârile instanțelor de judecată, cât și în procesele –verbale ale ședințelor de judecată nu s-a indicat că această cauză a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă.

24. Prin urmare, recurenta a susținut că, contrar art. 6 și 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, în mod arbitrar, a fost privată de dreptul de acces la o cale de atac-recursul.

25. Ce ține de fondul cauzei, recurenta a subliniat că decizia instanței de apel este arbitrară, deoarece a fost obligată să achite niște sume neprobate și prescrise. Or, intimații nu au prezentat dovezi clare și certe din care să denote sursa pretinselor datorii, deoarece în unele facturi ele erau indicate la rubrica „ apă potabilă”, iar în altele la „încălzire” sau „reparație bloc”.

26. A subliniat că, prin răspunsul nr. 3013 din 14 decembrie 2020 al Întreprinderii Municipale „Infocom” și răspunsul nr. 07/114 din 21 decembrie 2020 al Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr.7 s-a indicat că datoriile s-au format anterior anului 2012 și totodată s-a recunoscut că a intervenit termenul de prescripție de achitare a sumelor solicitate, însă, contrar acestor probe, instanța de apel a constatat că recurenta trebuie să achite aceste sume, fără a se expune asupra dovezilor ce atestă prescrierea acestor datorii.

27. De asemenea, a susținut că instanța de apel s-a bazat pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor, or, prin copia facturilor de plată a serviciilor comunale se atestă că recurenta achită doar plățile curente și exclude datoriile calculate, fapt ce a fost constatat și de către instanța de fond, pe când instanța de apel a concluzionat că Efrosinia Sturza recunoaște „datoriile”.

28. Totodată, recurenta a opinat că instanța de fond a interpretat eronat și contradictoriu legea cu referire la termenul de prescripție invocat de dânsa (apărut anterior anului 2012), menționând că nerealizarea drepturilor civile subiective în termenul legal, duce la stingerea acestora, însă a respins acțiunea pe motiv că

expirarea prescripției extinctive nu duce la încetarea dreptului subiectiv civil încălcat, ci stinge dreptul subiectiv civil la apărare pe calea acțiunii civile.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

29. Art. 434 al Codului de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

30. Art. 433 alin. 1, lit. f) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: f) recursul este vădit neîntemeiat.”

31. Art. 432 alin. din Codul de procedură civilă:

„ (1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

32. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„ În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

33. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 10 octombrie 2023. Decizia motivată din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată reprezentantului recurente, avocata Tatiana Guțu, prin intermediul poștei electronice, la data de 17 decembrie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică atașată la materialele cauzei (f.d. 155).

34. Astfel, recursul declarat de Efrosinia Sturza, reprezentată de avocata Tatiana Guțu, la 15 februarie 2024, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

35. Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Efrosinia Sturza, reprezentată de avocata Tatiana Guțu, este inadmisibil pentru motivele ce succed.

36. Cu referire la aspectul de procedură invocat de recurentă și anume că în dispozitivul deciziei este indicat că aceasta este definitivă și irevocabilă și astfel se încalcă dreptul de acces la instanță prin lipsa căii de atac, Completul de judecată notează că, în situația în care în dispozitivul deciziei s-a indicat „Decizia instanței de apel nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare”, la caz, apelanta a contestat cu recurs această decizie și prin urmare, nu a fost lipsită de calea de atac – recursul, fiindcă instanța de fond și instanța de apel au examinat cauza în procedură generală și nu în valoare redusă.

37. Mai mult, instanța de recurs are obligația de a analiza căile de atac în limitele și cu respectarea condițiilor impuse de lege în respectarea principiului preemțiunii dreptului recunoscut în preambulul Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

38. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

39. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul de procedură civilă dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate.

40. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

41. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural.

42. Recurenta a invocat că decizia Curții de Apel Chișinău este arbitrară, însă fără a argumenta caracterul arbitrar al acesteia. Or, recursul conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată și în apel care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău și apreciate în mod corespunzător.

43. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

44. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă.

45. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

46. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

47. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

48. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

49. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

50. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a aprecia recursul declarat de Efrosinia Sturza, reprezentată de avocata Tatiana Guțu, ca fiind inadmisibil.

51. Din aceste motive, în conformitate cu art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. f) și art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul declarat de Efrosinia Sturza, reprezentată de avocata Tatiana Guțu, împotriva deciziei din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni